

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

V. Vanitate Prophetarum saepius deprehensa in viam tamen redire nolunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

Etiam hanc Principibus & Magnatibus valde esse odiosam, non solum quia magistratus tollat, sed etiam bonorum communionem inter omnes esse velit sanciatque. Cetero quis nec templa habere, nec armis se defendere, nec deesse inter eos qui sanctiorem si sola externa facies expendatur ceteris plerisque Sectarijs vitam ducant. Tandem subiungit: Terreri nos corvi alicuius crocitate aut si visiro volatu, atq; inde malū capere auguriū res nostras ex cauta futurorū præsensione adeo fragili ordinare. At tamen in tot tantisque, quæ contingere videmus, morum dogmātiq; torneamentis, ita nos gerere, ac si sensibus esse mus omnino capti. Ite Erasmus stuporem nostrum in religionis malis præcauendis, & in alijs miram cautelam attentionemque taxat, videns rudem populum Novorum horum Apostolorum ac pœnitentiæ præconum doctrinam, tanquam manna cœlitus delapsum, cupidissimis animis excipere sine examine, sine metu seductionis. quo loco duo Lectori suggero, quæ animo occurrunt, unum est, quod Erasmus in eo quod rectè arguit, impegit, cū nec ipse eruditus adeo, Lutheri inertia, pessimis exitus habitura præsentit, sed fovit: alterum quod illud ipsum dogma Anabaptistarum, de armis ne quidem ad sui defensionem sumendis, merum sit ipsorum figmentum, cum ex Historijs certissimis Monasterij, Amsterodami alijsque in locis patratorem (a) longè aliud sentire de Anabaptistis omninò compellamur, nisi forte ex infelici armorum subinde tractatorum eventu, ad tempus aliquod, eorum nausea laborant.

III. Habeo penes me non ita multarum paginarum Colloquium, Anno MDXXX inter Catholicum, Lutheranum, & Anabaptistam habitum, in quo Anabaptista utriusque gravissime & impune exprobrat enormia crimina quibus ipsorum Ecclesia sint polluta, plane ea libertate ac si uterque attonitus hæsisset. Scripsit etiam Germanus quidam contra Anabaptistas libellum, in quo errores eorum & superstitionis simplicitatē notat, atque inter alia narrat, Ex eorum numero aliquē in prato concionantem, quum forte mulierem conspexisset, cincinnois calami stratis, auro & gemmis fulgentem, ad eam conversa oratione, sic loquitur: *Nostra sorores non ita ornatae sunt. An tu nihil aliud habes quo hominibus placeas, quam superbas has ineptias & mundum immundum? Deme has gemmas, monile ac reliquum ornatum, vende ea, & precium da pauperibus. Molles has & sericas vestes in cilicium muta. Audi quid S. Apostolus Petrus de ornatu mulierum dicas. Simulq; apertio Novo Testamento libro, lo-*

cum illum prælegit ex capite 111 epistola. *Quarum nō sit extrinsecus capillatura, aut circumdatio auri, aut indumenti vestimentorum cultus sed qui absconditus est cordis homo in incorruptibilitate quieti & modesti spiritus, &c.* Hoc eō recensere volui, ut intelligatur, quantum opere præcā illi simplicitatē cui s imago in nostris passim libris occurrit, in omni cultu affectent, & libertate aliter viventes castigent. Itaq; vestitus eorum omnis ex panno est; & non aliter, quā Eustachiani olim, omnes eos qui sericis vestimentis utuntur, diaboli filios appellant.

IV De eorundem contra omnem vim & tormentam admirabili constantia, vel rabie potius, quid dicam? qua errores suos in medijs flammis & cruciatibus ad extremum usque spiritū & ultimam sanguinis guttam defendunt; ut suo loco ostendam. Habet nimirum & semper habuit diabolus suos quoq; martyres, ad suam scilicet gloriam propagandam. Hofius (b) dicit, ex omnibus sectis nullam præ istā, ferro & igne vexatam fuisse, atq; intra ducentos annos nullam maiori constantia vel pertinacia potius, tormenta omnia ipsamq; mortē sustinuisse; adeo ut in hoc Lutheranos & Zuinglianos multis parafāgis antecedant. Erasmus commiseratione dignos esse ait, ut qui magnā partē errore potius quā malitia peccent: quāvis interim de salute sua certissimos se esse gloriantur. Hæc lectio eōs docuit primū quidē Lutherus, cofirmare vero Menno (c) vnus ex primarijs ipsorū doctoribus, sic scribens: *Falli non possum. Credidi, qd pater cœlestis, Verbo tuo, & per Spiritum S. illud tamquam Verbum veritatis suscepi. Certus sum, me hac mea doctrina, quæ Dei Verbum est, in extremi iudicij die non Mundum solum, sed angelos etiam iudicaturum. Atque his iisdem ferè verbis Lutherus initio doctrinæ usus fuit, quæ Anabaptistæ exposuerunt.*

V. Sed, Deum immortalē, quam sæpe illi ab hoc spiritu decepi, numquam tamen suo ipsorum malo sapientiores facti sunt? (d) Munceris suis auxiliatrices Angelorum legiones, ac victoriam sine armis pollicitus, se ac quorquor ipsū se quiri fuerant perdidit. Leidensi imperium totius orbis terrarum promissum fuerat; idemq; carnifici exuvias suas reliquit. Melchior Hofmannus, qui ab Helia missum se videri volebat, ac revelatū sibi dicebat, fore ut magna cū gloria centū quadraginta-

a Arnold. Messhorvius in Histor. Anabaptisticae libris.
b Lib. de hæres. nostri sæc. fol. 436 lib. de Vera fide. Hof.
lib. 1. de hæres. fol. 432. d. Alber. contra Carolstad. Sleis.
dan. lib. 5. Spangenberg. Chron. Saxon. Pomarius &c.

quatuor millibus discipulis comitatus Argentorato discederet, in p̄dore & squallore carceris fuit extinctus. (a) Complures alij ab eodem spiritu promissiones acceperant, vltimum supplicium effugituros; qui tamen ferro & igne passim sunt absumti. Feminae cuidam Basileae captiuae idem spiritus persuaserat, sine cibo & potu miraculosè victuram: sed post nouem dierum inediam, decimo mortua est. Millies Anabaptistae extremi iudicij diem p̄dixerunt, ac Christi velut iam aperto caelorum fornice egressum parantis, aduentum maxima deuotione expectarunt; Solem tamen consueto cursu abeuntem & redeuntem haecenus viderunt. Ex ijs Propheta aliquis suorum auditorum animis hanc persuasionem ita impressit, vt vni tantum lineamini incubantes, totam noctem in rupium cauernis exegerint, Christi que aduentum expectarint, albo illo colore innocentiam suam testantes, ac miserabili voce & suspirijs Dei misericordiam implorantes: verum vbi deceptos se viderunt, non sine pudore ad suos quique lares reuersi sunt. (b) Sed age, faceta de eodem spiritu narrationem adiungam, vt lectori fastidium è continua historia paululum detergatur.

VI. Mulier quaedam Anabaptistica, excucullatimonachi, eandem religionem profitebris vxor, cum marito in summa paupertate viuebat, sic vt ad victum saepe panis etiam deesset. Nocte quadam spiritus ei reuelat, ac iubet vt vicinas ac socias epulo excipiat, pollicitus nihil rerum necessariarum defuturum. Illa dicto audiens, mane omnes quotquot nouerat, inuitat. Huius conuiuij fama quum percrebuisset, plerique quibus feminae paupertas nota erat, mirari, vnde illi ad eam rem sumtus; neque tamen quisquam quidquam suspicari, quod bonae illa haecenus existimationis fuisset, vt quae in ceteris eorum Biblia nonnunquam ipsis p̄legeret. Accurrente magna hominum multitudine, vt & conuiuij apparatus & exitum viderent, iubet illa mensas sterni, & conuiuarum suo quemque pro dignitate aut ætate loco considerare. interim vero in tota domo nec fumus nec flamma conspiciebatur. Omnibus iam prima ferula expectantibus, ac quum nihil adferretur, mutuo se respicientibus, illa constanti vultu circumiens rogat, vt paulisper adhuc expectare sustineant. Breui Angelos adfuturos, & omnium ciborum admirabilem copiam allaturos. Hoc enim miraculum p̄terita nocte à S. spiritu, qui mentiri non possit, sibi reuelatum esse. Moram vero hanc

interponi, ad tentandam ipsorum patientiam & fidem. Interim illa oculis ac manibus ad caelum eleuatis, multis editis suspirijs & gemitibus, vt olim Baalitici illi sacerdotes, Deum obsecrare non cessabat, dicens: Mitte nobis, Pater, de caelo panem, quibus multo maiora, nempe vitam promissisti. Sed hoc mortuo erat n̄eniam cantare. Appetente ergo iam nocte, fames conuiuas domum suam quemque discedere, & ibi latranti stomacho p̄lentius remedium quærere coegit, multo turpius deceptos, quam illi quos Heliogabalus inuitauit, eisque p̄ter panes, fructus, ac cibos pictos nihil apposuit, quibus si non stomachus, oculi tamen aliquo modo fuere recreari. Sic ergo bona illa à S. spiritu omnium risui exposita, vt stultitiae, ita ludibrij quoque; vicinas suas socias sibi asciuit.

DE INEPTIS QVIBVSDAM ANABAPTISTARUM CONSVETVDINIBVS, IN S. SCRIPTURA, VT IPSI AIUNT, FUNDATIS.

CAPVT V.

ARGVMENTVM.

- I. De Melchior Hofmanno, magni inter Anabaptistas nominis & auctoritatis.
- II. De alio Propheta ipsius successore: & de Anabaptistarum simplicitate.
- III. Anabaptista arma non ferunt.
- IV. Iurandum illicitum esse contendunt, & immagines detestantur.

I. INTER eos qui Anabaptisticam sectam longe lateque propagarunt, non postremum locum obtinet Melchior quidam Hofmannus, qui & propriae seu specialis inter eos, & vt ita dicam subalternae sectae nomen dedit. Hic Embdam profectus, propalam, Comite qui Lutheranus erat, conuiuente, Anabaptismum plantauit, & quam plurimos rebaptizauit. Fuit vero, (vt Vbbo Philippi scribit, (d) qui eiusdem sectae doctor fuit, & postea respuit) homo vehemens, & ex prompta facundia p̄dicitus. Contra Lutherum & Zuinglium multa

O 2

acerbe

a Blesdich. lib. de secta David. Georg. b Gast. fol. 130
Crus p. 3 Chron. Suen an. 30. c lib. Recog. fol. 3. Modest.
de aut. Anab. fol. 78. f. 1.